

sosyalist işçi

www.sosyalistisci.org

DEVRİMCİ ANTİKAPİTALİST GAZETE

Sayı 419 ■ 19 Eylül 2011 ■ Fiyatı: 2 TL

Mücadeleye devam:

Hrant'ın katili Ergenekon çetesi

Hrant Dink cinayeti davasında sona gelindi. Savcı, Yasin Hayal ve Erhan Tuncel'in de aralarında bulunduğu 7 sanık için ikişer kez ağırlaştırılmış müebbet hapis istedi. 'Öldür' emrini verenlerle tetikçiler arasındaki ilişkiyi saptayacak delillerin yok edildiğini söyleyen savcı şu tespitleri yaptı:

- Hrant Dink cinayetini Ergenekon çetesinin Trabzon'daki hücre örgütlenmesi işlemiştir.

- Tetikçiler İslamcı değil, ulusalcı ve kemalisttir.

- Yasin Hayal'in Trabzon'daki McDonalds'ı bombalaması gibi Rahip Santoro ve Zirve Yayınevi cinayetleriyle bağlantılıdır. Hrant Dink'in ardından Orhan Pamuk, Rum Ortodoks Patriği Bartholomeos'un da öldürülmesini planlamışlar.

- Ergenekon'la tetikçiler arasındaki irtibat telefon kayıtlarının ve görüntülerinin silinmesi ile delilsiz bırakılmıştır.

- Delillerin karartılmasında cinayeti bildiği halde önlemeyen Trabzon Emniyeti ve Jandarması sorumludur. Sosyalist İşçi, başından beri Hrant'ın katilinin Ergenekon çetesi olduğunu yazdı. 2005'te İstanbul'da gerçekleşen Ermeni Konferansı'na yapılan saldırıdan Hrant'ın ölümüne kadar geçen sürede Veli Küçük liderliğindeki ulusalcıların yaptıkları gibi, 2009 Nisan'ında açığa çıkan Kafes Darbe Planı da aynı gerçeği gösteriyordu. 2010'da Gölçük'teki Donanma karargahında ele geçirilen Ergenekon arşivinde bulunan Balyoz darbe planı belgeleri ise Hrant Dink'in "darbe karşıtı" olarak 2002'de fişlendiğini ve Genelkurmay tarafından hedef seçildiğini ortaya koyuyordu.

Tetikçilere ağır cezalar verilmesi yetmez. Delilleri yok eden Emniyeti ve Jandarması hesap vermeli. Başbakan hesap vermeli.

Bu dava böyle bitmez. Hrant Dink suikasti davası Ergenekon davasının bir parçası olarak başta ele alınmalı.

Tüm hedef şaşırtmalara, ulusalcıların yalanlarına karşı, Ergenekon çetesinden, Hrant'ın katillerinden hesap sormak sosyalistlerin başlıca görevlerinden biridir.

Savaşma konuş

KESK, DİSK, TMMOB ve TTB, 8 Ekim'de Ankara'ya yürüyor. "Eşit, Özgür, Demokratik Bir Türkiye İçin", "İnsanca Yaşamı Savunmak İçin" sloganlarıyla yapılan Ankara yürüyüşü savaşa karşı barış isteğinin haykırılmasına sahne olacak.

Sendikalar ve meslek örgütleri yayınladıkları ortak bildiriye "Artık yeter! kimse ölmesin" diyenler susturulmakta, Kürt sorununda demokratik, barışçıl çözüm yerine daha fazla silah/savaş, daha fazla ölüm anlayışı dayatılmaktadır. Kaynaklarımız bir kez daha savaşa aktarılmakta, barış ve diyaloga dayalı çözüm umudumuz kırılmak istenmektedir" diyerek hükümetin savaş politikalarını eleştirdi.

KESK'in öncülüğünde yapılacak 8 Ekim Ankara mitingi Batı'da barışın sesinin yükseltilmesi, işçileri ve emekçilerin şovenizme dur demesi, savaşın sesinin susturulması için önemli bir adımdır.

Barışalım Yeter! diyerek binlerce insanı sokağa çıkartan Barış İnişiyatıfleri de sendikalarla birlikte Ankara'ya gidiyor.

Ölüm değil çözüm istiyoruz!

Biz bu savaşı durdurabiliriz!

Barış isteyen, Kürt halkına özgürlük isteyen, akan kanın durmasını isteyen herkes 8 Ekim'deki buluşmaya katılmalı.

PKK ile devlet arasındaki görüşmelerin sızdırılması toplumda barış beklentisinin ne denli güçlü olduğunu ortaya koydu.

30 yıldır dayatılan savaş politikaları artık son bulmalı.

Savaşma konuş! Kara hareketi yapma, diyalog ve müzakere masasına otur!

8 Ekim'de Ankara'da barışın sesini yükseltelim.

8 Ekim Ankara : Barış için yürüyoruz

Mısır Devrimi'nin merkezlerinden biri olan Mahalla al-Kubra'daki tekstil atölyelerinde işçilerin grev toplantsından...

Mısır: Bu kadar boş vaat yeter

Anna Alexander – Kahire

Grevler ve kitlesel protestoların hız kazanmasıyla Mısır'ın askeri yönetimi zor bir hafta geçirdi.

Geçen Perşembe, Çalışma Bakanı Mahalla al-Kubra'daki devasa tekstil fabrikalarında çalışan 22.000 işçinin temsilcileriyle pazarlık maratonuna girdi.

Bakan, ödünler verdiği pazarlıklarla tekstil sektörünün büyük çoğunluğunu içine alacak bir grevi son anda engelledi.

Cuma günü ise, 100.000'e yakın gösterici Kahire'nin Tahrir Meydanı'nı doldurdu.

Göstericiler 'devrim yolunun düzeltilmesi'ni talep etmek üzere, Müslüman Kardeşler'in yokluğuna rağmen, toplandılar.

Cuma namazının ardından, işçi sınıflı mahallerinden Meydan'a baş koldan yüründü.

Öğleden sonra, binlerce kişi Meydan'dan İçişleri Bakanlığı'na, Anayasa Mahkemesi'ne, Devlet Televizyonu binasına ve İsrail Büyükelçiliği'ne doğru yürüyüşe geçti.

Birkaç saat içinde Washington ve Tel Aviv Devlet Başkanı Mareşal Mohamed Hussain Tantawi ve yardımcılarını telaşa aramaya başladılar. Göstericiler İsrail Büyükelçiliği'ne saldırdılar ve Büyükelçilik personelinin tahliye edilmesi gerekti.

Büyükelçiliğin arşivlerindeki belgeler göstericiler tarafından pencerelerden atıldı ve yakınlarda bulunan ve yine göstericiler tarafından ateşe verilen Giza Emniyet Müdürlüğü'nden gelen dumana karıştı.

Siyasi kriz tırmandıktan, Başbakan Essam Sharaf ve tüm kabine üyeleri istifa etmeye kalkıştı.

Aynı anlarda Parlamento'nun önünde de 40.000 öğretmen toplandı. Öğretmenlerin pankartlarında "taleplerimizi karşılayın yoksa bu yıl okul yok" yazıy-

ordu.

Generaller kontrolü tekrar ele geçirmek adına baskıya müracaat etme yolunu seçtiler. Sabah karşı yapılan baskınlarla göstericiler ele geçirildiler ve basında "eşkiya" ve "isyancı"lara saldırı çılgınlığı başladı.

Uygulama

Askeri Konsey grev ve gösterilere karşı yasaları gerçek mermi kullanarak uygulama ve Mübarek'in nefret edilen olağanüstü hal yasalarını yeniden hayata geçirme kararı sözü verdi.

Ama grev dalgası devam etti. 26.000'e yakın şeker rafinerisi işçisi mücadeleye dahil oldu.

Aynı gün Shibin al-Kom'daki Indorama tekstil fabrikasındaki yüzlerce işçi Kaymakamlığı işgal ettiler.

Toplu eylemler, ulusal kurtuluş savaşını sosyal adalet mücadelesi ile birleştirdi.

Bu süreçte, insanlar da Şubat devriminin demokratik kazanımlarını savunmak üzere Generallere karşı birleştiler.

Yurtiçindeki çatışmaları ortaya çıkaran çatışmalar uluslararası alanda da bir krizi besliyor.

İsrail ve A.B.D. tarafından oluşturulan ittifak zayıflıyor. Türkiye ve İsrail arasındaki ilişkiler şiddetle kötüye gidiyor.

Türkiye Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan gelecekte insancıl yardım filolarına donanmanın eşlik edeceğini açık-

Halihazırdaki grevlerin nedeni yükselen fiyatlar da olsa, çalışanların ufku kendilerine yapılan ödemelerden çok daha geniş...

ladı ve İsraili diplomatları gönderdi.

Erdoğan'ın duruşuyla Mısır'lı generalerin duruşu arasındaki fark Mısırlı kitlelerin gözünden kaçmadı.

Cuma günü Tahrir Erdoğan'ın resimleriyle doluydu. İsraili büyükelçiyi Mısır'dan gönderen de Tantawi değil göstericilerdi.

İsraili Maariv gazetesi Pazar günü "Tsunami başlıyor" başlığı ile çıktı: "Bölgedeki son önemli müttefikimiz Mısır kitlelerin karşısında sendeleyip düşüyor".

İşçi sınıfı hareketinin bu son yükselişi bu mücadelenin sonuç vermesinde anahtar bir rol üstleniyor.

Değişim

Geçen ay demiryolları, posta, eğitim ve tekstil de dahil olmak üzere birçok önemli sektörde koordine olmuş ulusal veya belli sektörlerin tamamını içine alan grevlerle bir değişim başladı.

Bu grevlerin birçoğu devletten ciddi ödünlerle sonuçlanıyor. Bu da yeni grupların taleplerini dile getirmelerine yol açıyor.

Halihazırdaki grevlerin nedeni yükselen fiyatlar da olsa, çalışanların ufku kendilerine yapılan ödemelerden çok daha geniş...

Grevdeki öğretmenler eğitim alanında reformlar istiyorlar: öğretmenler tarafından seçilen bir bakan ve özel okullar ortadan kaldırılması taleplerinin başında yer alıyor.

Tekstil işçileri tekstil endüstrisinin yokolmaktan kurtulması için yatırım istiyorlar. Demokratik İşçi Partisi'nin açıklamalarından birinin başlığı "Bu kadar boş vaat yeter" idi.

Bu açıklama ile genel grev için bir koordinasyon komitesi kurulması çağırısı yapıldı.

Bunun gibi girişimler Mısır işçi sınıfının o müthiş gücünü birleştirip devleti sarsabilecek bir araca dönüştürebilir.

Mübarek'in generallerine karşı başlanmış mücadelenin sonunun çok yakında gelmesine yol açabilir.

Filistin bağımsızlık istiyor, ABD engelliyor

Filistinliler, Birleşmiş Milletler'e tam üyelik için başvuruyor. İsrail'in 1967 öncesi sınırlarına geri dönmelerini isteyen Hamas ve El Fetih, Doğu Kudüs olan Filistin devletinin kurulmasını istiyor. İşgalci İsrail'in yanında kurulacak Filistin devleti Batı Şeria ve Gazze'yi de kapsıy-

or. İsrail'de 2009'dan bu yana hükümette bulunan Netanyahu liderliğindeki koalisyon ise 1967 öncesi sınırlara geri dönmeyi reddediyor.

İsrail'in imdadına yine ABD yönetimi yetişti.

ABD önce Filistinlilerin BM'ye başvurusunu engellemek istedi. Obama yönetimi bir yandan bağımsız Filistin devletine karşı olmadığını söylüyor, diğer yandansa Filistin örgütlerine "İsrail'le müzakere yapın, bağımsız devlet bu müzakerelerin sonucu kulsun" diyor. Ancak 90'larda epey taraftar toplayan bu yaklaşım, artık ilgi çekmiyor. Filistin-İsrail görüşmeleri, İsrail'in yahudi yerleşimcilerin işgal ettikleri alanlara inşaat yapmasını öngören anlaşmayı ertelemesi üzerine bir yıl önce kopmuştu. 1991'den bu yana ABD öncülüğünde gerçekleşen "barış süreci" ise Filistinlilere daha fazla toprak kaybı ve yitimden başka bir şey getirmedi.

Filistinlilerin BM'ye tam üyelik başvurusunu engelleyemeyen ABD veto tehdidinde bulundu. Filistin'in bağımsız devlet statüsünün tanınması BM Güvenlik Konseyi'nin beş aslı üyesinin onayıyla kabul edilebiliyor. Çin, Fransa, Rusya, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nden oluşan Güvenlik Konseyi'nin bir üyesinin vetosu Filistin'in başvurusunun reddedilmesi için yeterli. ABD, Filistin topraklarını işgal edip devletleşen siyonistler hiçbir zaman veto etmezken mini bir Filistin devletine tahammül göstermiyor.

İki devletli çözümden yana olduğunu söyleyen ABD, Filistinliler birlik içinde bağımsız devlet talep ettiğinde, tek bir devletten, yani işgalci İsrail'den yana tutum alıyor.

1948'de siyonistler işgal hareketini başlattığında Filistin'de yaşayan 870 bin kişilik Arap nüfusunun üçte ikisi yaşadıkları yerlerden kovulmuştu. 1948-1967 arasında toprak işgalini adım adım genişleten İsrail, Arap devletleriyle girdiği "Altı Gün Savaşı"nın sonunda Doğu Kudüs, Golan Tepeleri, Gazze Şeridi ve Sina Çölü'nü ele geçirdi. 68 bin 300 kilometrekarelik bir alanı, Ürdün, Suriye ve Mısır topraklarını işgal eden İsrail sınırlarını altı günde ikibuçuk kat genişletmişti. İsrail'in işgali yayması 1991'de Filistin'le yapılan barış görüşmeleri sonunda da sürdü. Bugüne geldiğinde Filistin'e düşen bütünüyle bölünmüş ve İsrail ordusunun denetiminde bulunan bir avuç toprakta.

Siyonist devlet varolduğu, İsrail'in ırkçı yayılmacılığı sürdüğü Filistin sorunu devam edecektir. İşgal altındaki topraklarda kalıcı barış ve çözüm "iki milletli tek devlet"ten geçiyor. Arapların ve Yahudilerin bir arada yaşadığı seküler ve demokratik tek devlet 1948'den bu yana akan kanı durdurulabilir.

Eğer Birleşmiş Milletler, bağımsız Filistin devletini tanımazsa gelecek olan 3. intifadadır. Kendi iş sorunlarını şimdiki giderek artan Filistin kurtuluş mücadelesi, işgal edilmiş topraklarda son sözü söyleyecek.

İsrail: Yolun sonuna doğru

İsrail kurulduğu günden bu yana belki de en derin krizini yaşıyor. Arap devrimleri ile sarsılan Ortadoğu'da hızla yalnızlaşan korsan devlet, içerde emekçi sınıfların sosyal adalet mücadelesiyle karşı karşıya. ABD ise çaresizlik içinde sadık bekçisini korumaya çalışıyor.

Ortadoğu'da güçler dengesi on yıl öncesine göre köklü olarak değişmiş durumda. Bölgenin üç önemli ülkesi, Mısır, Türkiye ve İran İsrail'e karşı karşıya. Mısır ve Türkiye, İsrail'in sadık dostlarıydı. Üçü de ABD'nin ortaklarıydı. İsrail iki sadık dostunu da yitirmiş durumda. ABD ise çaresizce işgal altında tuttuğu topraklarda ayakta kalmaya çalışan İsrail'i savunuyor.

Ortadoğu devrimleri statükoyu parçaladı

Irak ve Afganistan yenilgileri yaşayan, Libya'da devrimi kiritip her şeyi eline yüzüne bulaştıran, Suriye karşısında ise edilgen bir konuma düşen ABD emperyalizminin bölgedeki gerileyişi, İsrail devletinin de gerilemesine yol açıyor.

ABD gerilerken Arap halkları ayağa kalktı. Tunus ve Mısır devrimleri ile başlayan sarsıntı ilk başta İsrail'i vurdu.

Mısır devrimiyle iktidardan alaşağı edilen Hüsnü Mübarek'in rejimi İsrail devletinin en yakın dostuydu. Devrimi yapan halk Filistin üzerindeki ablukanın son bulmasını ve Refah sınır kapısının açılmasını isterken, yönetimi elinde tutan Mısır ordusu tüm kaçma çabalarına rağmen İsrail'e çatışır duruma geldi.

Beş Mısır askerinin İsrail askerileri tarafından öldürülmesini izleyen olayların sonunda binlerce insan Kahire'deki İsrail elçiliğini bastı.

Sadık dostlar düşman oldu

İsrail'in varolmasını borçlu olduğu bir ortağı Mısır ise diğeri de Türkiye. Kurulduğu günden bu yana korsan devleti tanyan ve bölgede birlikte davranan TC ile İsrail şimdi karşı karşıya.

2009'da Davos'ta 'one minute'le başlayan restleşme 2010 Mayıs'ında Gazze'ye insani yardım götürülen Mavi Marmara'ya İsrail komandolarının saldırması sonucu doruğuna çıktı. 9

İsrail'deki yeni hareket mevcut bölüşüm ilişkilerini sorgularken ırkçılığın yapıştığı dokuyu parçalayabilir.

aktivistin katledilmesini izleyen süreç, İsrail'i aklayan Birleşmiş Milletler raporunun gündeme gelmesiyle tam bir kopuşa gitti.

Türkiye halklarının çoğunluğu zaten İsrail zulmüne karşı Filistin direnişini destekliyordu. İlk kez bir TC hükümetinin İsrail ile ilişkileri koparmasını, askeri tehditler izliyor. Düne kadar Türk hava sahasında eğitim uçurları yaptıktan sonra Gazze'yi bombalayan İsrail ordusu şimdi Akdeniz'de TC ordusu ile kapışmayı ele alıyor.

İsrail'in karşısında artık sadece İran yok, Mısır ve Türkiye'de var.

İçerde sınıf mücadelesi

Arap Baharı, sosyal adalet talebiyle gündeme gelmişti. İsrail egemen sınıfı tarafından düşman olarak görülen Arapların ayağa kalkışı, İsrail halkının da sokaklara dökülmesine yol açtı.

Artan kiralari ve hayat pahalılığını protesto eden öğrenci aktivistler İsrail'in başkenti Tel Aviv'in ünlü Rothschild Bulvarı'na çadırlar kurdu.

40 gün sonra, Ağustos'un ilk Cumartesi gecesi sokaklara dökülen 450 bin İsraili Netanyahu hükümetini istifaya çağırdı ve sosyal adalet istedi.

İsrail'in nüfusu 7.5 milyon. Sosyal adalet gösterileri aynı oranda Türkiye'de gerçekleşseydi, 5 milyon insanın sokağa çıkmasından söz edebetik ki bu muazzam bir rakam.

Kendilerini mevcut siyasi partilerin hiçbirine yakın görmeyen ve "Yeni İsraililer" olarak adlandırılan kitle hareketi zenginliğin küçük bir azınlık elinde toplanmasına karşı çıkıyor.

Dünya borç kriziyle çalkınırken, krizden etkilenmeyen ve büyümeye devam eden İsrail ekonomisinden pay almak isteyen halkın talepleri, her fırsatta İsrail'in güvenlik sorunlarını bahane eden ve en önemli ekonomik kaynakları devasa savunma bütçelerine yediren Netanyahu hükümetini köseye sıkıştırıyor.

Netanyahu tıpkı Esad gibi "reform" sözü verse de bu sözün oyalamadan başka bir anlam taşımadığı görülmüyor ve halk hareketi İsrail hükümetini devirerek yolunda ilerleyebilir.

Bu son derece önemli: İsrail ırkçı bir toplumdur. Her bir İsrail vatandaşının desteği olmaksızın korsan devlet ayakta kalamaz.

İsrail'deki yeni hareket mevcut bölüşüm ilişkilerini sorgularken ırkçılığın yapıştığı dokuyu parçalayabilir. "Vaad edilmiş topraklar"da güveniksiz ve geleceksiz yaşamayı reddeden İsrail işçi sınıfı işgalci devletin varoluş temellerini sorgulamaya yönelebilir. İrkçi bir toplumda bile sınıf mücadelesinin yasaları işlemeye devam ediyor.

İngiliz emperyalizminin desteğiyle 1948'de Filistin topraklarına kurulan, yıllar boyunca işgalini adım adım genişleten, 1967'de Arap devletleriyle savaşan ve kazanan, Ortadoğu'nun ürkütücü gücünden artık kimse korkutmuyor.

ABD'nin ekonomik yardımıyla ayakta duran ve yine ABD emperyalizminin verdiği silahlarla Ortadoğu'da bekçilik yapan İsrail devletinin yenilmesi demek Ortadoğu'da emperyalizmin krizi demektir ki Obama yönetiminin ne sadık bekçisinden ne de Arap halklarından vazgeçemeyen tutarsız politikası bu krizin başladığını gösteriyor.

www.marksist.org

devrimci, antikapitalist haber yorum portalı

Türkiye'den ve dünyadan günlük haberler
Kültür yazıları, kitap ve film tanıtımları
devrimci marksist teori
dosyalar
Emek haberleri

DEVİRİMCİ, ANTİKAPİTALİST
sosyalist işçi'ye
abone olun

Parti ve Sınıf - Chris Harman
broşürü kazanın

- Darbelere, ergenekon çetesine karşıysan,
- Kürt sorununda demokratik bir çözüm istiyorsan,
- Küresel krize karşı mücadele etmek istiyorsan,
- Küresel ısınmaya, nükleer santrallere karşıysan,

DSiP'e katılın, sosyalizme güç verin

- devrimci sosyalizme güç ver
- başka bir dünya mümkün

dsip.org.tr

Ezilenlere ahlak dersleri

"Hayaldi gerçek oldu", sonunda bu da oldu. İsrail'in Gazze ablukasını delmek için geçtiğimiz yıl gemilerle yola çıkan küresel bir eylem ağının aktivistleri, Türkiyeli demokratlarca "Biraz da kendi hatalarınıza bakınız" diyerek eleştirildi. İsrail askerleri Mavi Marmara gemisine "özel" bir harekât yapmıştı, 9 kişiyi vurarak öldürmüştü. Aradan geçen bir yıl sonunda, "e, artık sıra, Mavi Marmara'da İsrail askerlerine direnenlerde hiç mi kabahat yok tartışmasına geldi" dedi bazı demokratlar.

Gemiye iki yaşındaki çocuğun da alınmasından İsrail askerleri gemiye bindirme yaparken gemidekilerin ellerine geçirdikleri tahta ve demirlerle direnme çalışmaları, eleştiri konusu olmaya başladı.

Tüm eylem, siniriyle ve aygıtlarının örgütlenme biçimiyle korsan bir devlet olan İsrail'in, hiçbir hukuki gerekçesi olmaksızın uluslararası sular- da silahsız 9 kişiyi öldürmesi, nasıl olur da öldürülenler, Mavi Marmara gemisindekiler eleştirilerek ele alınabilir?

İki nedeni var bu yaklaşımın. Biri hep yeni şeyler söyleme ihtiyacı. "Herkesin söylediğinden farklı ne söyleyebiliriz?" sorusu, bu türden politik eğilimlerin daha hızlı uç vermesine neden oluyor. Mavi Marmara'da yönelik geniş bir sempati oluşmuşken, suçunun biraz da gemidekiler olduğunu anlatmak, yeni bir şeyler söylemek anlamına geliyor.

Oysa önemli olan yeni bir şeyler söylemek değil. Gerçeği söylemek. Doğru politik halkayı yakalamak. Koca bir devlet aygıtı, korsan bir devlet örgütlenmesi, elinde özel katliam gereçleriyle, her zaman yaptığımıza benzer bir biçimde tek amaçları Gazze üzerindeki ablukayı delmek, en azından ablukanın bir kez daha tüm dünyanın gündemine oturmasını sağlamak olan insanların olduğu gemiye operasyon düzenleyecek. Ve gemidekiler telaş içinde kendilerini savunmak için bir iki küçük girişimde bulunduğu için hatalı olacak!

İşte, bizlere yeni bir söz diye yutturulan ezen-ezilen ilişkisinin tarihi kadar eski bir klişe! Alnına üç santim yakından ateş edilerek öldürülmüş insanların olduğu bir gemiyle ilgili, apaçık bir katliamla ilgili bir tartışma- da, "kendi aramızda" diyerek geçiştiremeyeceğimiz kadar tehlikeli bir yaklaşım bu. Politikayı boşlukta yaptığını sanacak kadar safdil insanların dile getirebileceği bir tartışma üstelik. İsrail yetkililerine, "İşte bakın, diğer gemilere değil de Mavi Marmara'ya operasyon yapmamızın nedeni, oradakilerin askerlerimize direnmiş olmasıdır" savunmasını altın tepside sunan bir iddia.

Bu tür yaklaşımlara neden olan ikinci sorun ise, hijyenik solculuk ya da hijyenik demokratlık. Hijyen olmak fena değil ama sadece insanın günlük temizlik alışkanlıklarında işe yarar. Politika, politikanın başka araçlarla sürdürülmesi demek olan savaş, ulusal kurtuluş hareketlerine neden olan baskı biçimleri, sömürgecilik, cins ayrımcılığı ve her gün yeni baştan yaşanan sınıfsal ezilme ilişkileri, erdemli demokratların ulvi anlamlar biçtikleri ilkelere göre değil, apaçık bir şiddet sarmalı içinde cereyan ediyor. Bu alanda mücadele etmek, başı başına kirli bir iştir. Alanın kendisi kirlidir. Mücadelenin kendisinde bir sertlik vardır. Bazı insanlar anadilini konuşamaz, kadınlar her gün cinayete kurban gider, iş kazalarında on binlerce işçi ölür, askeri darbelerde bütün bir kuşak işkenceden geçirilir, bazı insanlara sömürgeci zihniyetle insan dışı yedirilir, greve çıkanlar kurşunlanır, sadece renginden dolayı insanlar öldürülür, oyunu verirsın seçtiğin milletvekili hapiste tutulmaya devam edilir, Filistin örneğindeki gibi, bir halk olduğun çok açık olduğu halde bir halk olduğun reddedilir.

Bütün bir yüzyıldır ezilen Filistin halkı, tüm ezilenler gibi, çaresiz kaldığında, başka hiçbir yöntem, varlığını tanınması için gündeme taşınmaya yardım edemez hale geldiğinde, şiddete başvurdu. Ama söz konusu olan Mavi Marmara'da, şiddete başvuran da yok. Çaresizliğin hukuksuzlukla birleştiği ve zalimlerin katliam niyetiyle geldikleri apaçık ortaya çıktığı anda biraz direnmeye çalıştılar. Hijyen demokratlar ve solcular, bu minik direniş olmadığında, İsrail'in Mavi Marmara'daki aktivistlere çiçek vereceğini garanti edebiliyorlar mı? Yoksa, bir daha böyle bir sefere çıkarsanız, İsrail aynı şekilde saldırmaz mı diyorlar? Ya da daha özete, bu sefere gerek yok önerisi mi getiriliyor?

Kürt halkının varlığı toptan yok sayılmasa, yani varlığı üzerinde en sert şiddet uygulanmasa, Filistin halkının maruz kaldığı işgal tüm dehşetiyle sürmese, halklar, kibir dolu sistematik bir yok sayma politikasına maruz kalmasa, çaresizliğe itilmese, şiddeti bir çözüm yöntemi olarak kullanırlar mı? Karl Marks, "insanlığın mülksüzleştirilmesini anlatan bu öykü", yani kapitalizmin öyküsü, "kandan ve ateşten harflerle yazılmıştır" derken, gerçekten kandan ve ateşten söz ediyordu.

Mavi Marmara'daki yoldaşlarımız, kapitalizmin yazmaya devam ettiği öykünün mağdurları. Onları unutmayacağız. Onlar, Filistin halkıyla dayanışmaya gittiler. Her türlü sonucu göğüslemeye kararlı olarak gittiler. Ve öldürüldüler. Hiçbir suçları yoktu. Ve hiçbir hijyenik yaklaşım, Mavi Marmara cinayetinde Gazze'nin yoldaşlarının hatalı olduğunu kanıtlayamaz. Her saniye ama her saniye temiz kalmaya çalışanlar, politikayla değil, başka işlerle ilgilenmeliler. Çünkü temiz kalmaya çalıştıkları her seferinde, istemeden de olsa, ezenlerin, şiddetlerini mazur göstermek için aradıkları fikirler, kanıtlar ve tezler üretmek zorunda kalıyorlar.

Şenol Karakaş

Savaşım

PKK ile devletin yaptığı görüşmelerin ses kaydı bir tabuyu yıktı: "Teröristle masaya oturulamaz" yalanıyla milyonlarca insanı çözümsüzlüğün tarafı yapmak isteyen devlet, PKK ve Öcalan ile defalarca görüşmüş.

Bu görüşmeler gerilla eylemlerinin, KCK tutuklularının, en sert sözlerin edildiği dönemde bile sürmüştü. Başbakan doğrudan temsilcisi olan MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ı İmralı'ya göndermiş. Devlet ile PKK arasında çözüm için bir protokol bile imzalanmış.

Öcalan, seçimlerden hemen önce bu anlaşmayı "Barış Konseyi kuruluyor,

anayasa Konseyi de kurulacak" diye duyurmuştu.

Gazetemiz baskıya hazırlandığı sıradan Sayın Öcalan'ın tecriti, yani avukatlarıyla ve örgütleriyle görüşmesinin engellenmesi 55. gününde. Devlet, hükümet, MİT Öcalan'la görüşüyor, ama bu kritik süreçte Öcalan'ın Kürt hareketiyle görüşmesine sudan bahanelerle izin verilmiyor. Hükümet, PKK ile görüşmelerin arkasında duruyor. Ancak Kürt hareketine saldırmaya devam edeceğini de söylüyor. Irak Kürdistan'ına kara hareketi hazırlıkları sürerken, Erdoğan savaş çığıllıkları atıyor ve kan akmaya devam ediyor.

Ölüm değil çözüm!

Kıdem tazminatıma dokunma:

Hükümet geri

Hükümetin, işçilerin biricik güvencesi olan kıdem tazminatını kaldırma yönünde dönmekle devam ediyor.

Yoklama, çünkü hükümetin planı basına yansıyor, kamuoyu tartışıyor, sendikalar ve çalışanlar tepki gösterince "böyle bir çalışma yok" denilerek hemen geri çekiliyor. Son olarak Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz aynı şeyi yaptı. Önce gazetecilere "kıdem tazminatı kalkıyor" açıklamasını yaptı, ardından "böyle bir çalışma yok" diyerek kendi sözünü yalanladı. Ateş olmayan yerden duman çıkmaz; Hükümet kıdem tazminatının

kaldırılması için kamuoyu oluşturmaya çalışıyor ve bunu başaramayınca geri çekiliyor.

En büyük işçi sendikası Türk-İş'in başkanı Mustafa Kumlu işçilere "kıdem tazminatı kaldırılıyor" haberlerini gülüp geçmelerini önerdi. Kumlu, "Çünkü eğer gerçekten kıdem tazminatı kaldırılıyorsa, biz çoktan Başkanlar Kurulumuzu toplar, eylem kararlarımızı alırız. Niyet olabilir, hazırlıklar olabilir. Hatta fon yaklaşımla Hükümet Programına da alınmış olabilir. Ama hiç merak etmeyin, 50 yıldır kıdem tazminat-

Muhammed Cihad'a özgürlük!

Barışa mesafe koymadı, tutuklandı. Sınırötesi operasyonları protesto açıklamasına katılmak için Taksim'e gelen barış aktivisti Muhammed Cihad Saatçioğlu yaka paça gözaltında alındı. Beş gün içeride tutuldu. Bir mahkeme tarafından serbest bırakılırken diğer mahkeme tarafından tutuklandı. Tekirdağ F Tpi Hapishanesi'nde tutulan Muhammed Cihad yoldaş bir an önce serbest bırakılmalıdır.

www.muhammedcihadaozgurluk.org

a görüş

Askeri vesayetın maydanoz halleri

Emekli Koramiral Atilla Kıyat, katıldığı bir televizyon programında TSK'nın darbeci geleneğini açtı. Askeri vesayetın ne kadar derinlere kök saldığını Kıyat'ın şu cümleleri gösteriyor: "Biz yıllar boyunca kendimizi ülkenin tek sahibi ve tek seveni olarak gördük. Bu nedenle de bazı hatalar yaptık. Tabirimi maruz görün, turnak içinde her şey maydanoz oldu."

Maydanoz olmak gibi kaba bir tabir, TSK'nın darbeci kabalığını gizlememeli. Kıyat, bu darbeci geleneği de şöyle açıklıyor: "Üç darbe yaptık. Üstelik darbelerin en fazla Türk Silahlı Kuvvetleri'ne zarar verdiğini bile bile bu darbeleri yaptık. Bu darbeler sonucunda kanun dışı işler yaptık."

TSK'nın maydanoz halleri işte bu kadar açık. Ama bir hata var burada. TSK sadece 27 Mayıs, 12 Mart ve 12 Eylül darbelerini gerçekleştirmede. 28 Şubat'tan bugüne kadar, bir dizi darbe girişimini esas örgütleyicisi oldu. Bu darbeler sonucunda kanun dışı işler yaptığını bir koramiralin ağzından duymak, darbeler, Ergenekon, Ergenekon davası hakkında şüphe yaratmaya çalışanlara da iyi bir yanıt olarak okunmalı. Darbeler, darbe yapan güce, kanun dışı işler yapmak için müthiş bir özgüven kazandırır. Kıyat bu özgüvenin nasıl bir siyasi yönetim mekânı haline geldiğini şöyle anlatıyor: "Milli Güvenlik Kurulu kanalıyla ülkeyi yönetmeye kalktı. Hatta yönettik de. MGK toplantıları amacını kaybetti. Sanki askerlerin her ay hükümetin icraatını denetlediği toplantılar haline dönüştü."

Sadece MGK gibi, yasallaştırılmış yasa dışı kurulumlar değil, esas olarak gayri nizami harp örgütlenmesi gibi, paralel örgütler, askeri vesayetın kanlı ayağını oluturdu. Darbe girişimi için politik iklimi yeniden düzenlemek ve bunun için

suikastlerden kitle tabanı kazanmaya kadar çeşitli hamlelerde bulunmak, ordunun temel işlevi oldu. Ne yazık ki, solun bir kesiminin kemalizmle göbek bağı kesememiş olması, bu kesiminin TSK'nın herşeye maydanoz olma durumunu sol ve anti emperyalizm adına savunmalarına, ulusalçılığa hızla bir biçimde kaymalarına neden oldu. Oysa Kıyat, askeri vesayetın sola yönelik müdahalesini şöyle açıklıyor: "Biz saydığımız nedenlerin neticesinde Türkiye'de solu yok edenlerin başında gelen kurum olduk. Bu da Türkiye'ye verilebilecek zararların en başında olmasa da büyük bir şeydi."

Sol, sadece fiziksel olarak darbeci örgütlenmeden çekmedi. Darbeci örgütlenmenin zihniyet dünyası, ulusalçı solun sosyalizm mücadelesiyle anti emperyalist mücadeleyi birbirine karıştırmaya neden oldu. Bu zihniyet çöküşü, hızla sağa savrulmayı getirdi.

Kıyat'ın açıklamaları, bir yandan darbeci geleneğin ne kadar pervasızca örgütlendiğini, ayrı bir siyasi iktidar gibi işlediğini gösteriyor. Bir yandan da askeri vesayet sivil vesayet tartışmalarını yapanların, özellikle bu tartışmaları sol adına yapanların ne kadar şaşkın bir vaziyette olduğunu kanıtıyor.

Norveç'in Oslo kentinde gerçekleşen barış görüşmelerinin ses kaydı miliyetçi bir infial yaratmadı. Ulusalçı CHP ve faşist MHP bile doğrudan karşı çıkmadı. Sokakta tek bir şovenist gösteri dahi olmadı. "Toplum buna hazır değil" diyebilen çıkmadı. 12 Eylül 2010'da gerçekleşen anayasa değişikliği referandumunda halkın yüzde 58'i "Kürt sorununu neden olmuş savaşta" diyen Erdoğan'a "evet" diyerek destek vermişti.

Bu destek Kürt sorununun demokratik çözümünün ne kadar güçlü bir toplumsal beklenti haline geldiğini gösteriyor.

Ama AKP bu beklentiye yanıt vermiyor ve 30 yıldır çözümsüzlüğü kanıtlanmış, 40 binden fazla ölümlüne neden olmuş savaşta ısrar ediyor.

Şimdi barışı savunma, PKK ve Öcalan ile devlet arasındaki görüşmelerin devam etmesini isteme, hükümeti ve meclisi çözüme zorlama zamanıdır.

Silvan'daki çatışmanın ardından

İstanbul'da binlerce insanın katıldığı barışalım Yeter eylemini düzenleyen Barış İnisiyatifleri "Savaşma, müzakere et!" kampanyasına başlıyor.

KESK'in öncülüğünde DİSK, TTB ve TMMOB 8 Ekim'de barış için Ankara'ya yürüyecek.

Barış İnisiyatifleri, sendikaların Ankara yürüyüşünü destekliyor ve binlerce barış aktivistini Ankara'ya davet ediyor.

■ Abdullah Öcalan bir an önce özgür bırakılmalı.

■ PKK ile devlet arasındaki görüşmeler devam etmeli ve açık müzakerelere dönüşmeli.

■ Kürt siyasetçilere dönük tutuklamalar son bulmalı, KCK tutsakları serbest bırakılmalı.

■ Hatip Dicle'nin gasp edilen vekilliği iade edilmeli.

Bu savaşı durduracak olan halkın demokratik kitlesel mücadelesidir.

Barışı mücadeleyle kazanalım!

adım atıyor

ların kaldırılmıyorsa bundan sonra da kaldırılamayacaktır" dedi. Türk-İş başkanı genel grev kararı almadıklarını söyledi ve kıdem tazminatında mevcut uygulamanın devam etmesinden yana olduklarını altını çizdi.

Hükümet geri adım atsa da kıdem tazminatını bir fona dönüştürerek işlevsizleştirmek için çalışanları birbirine düşürmeyi planladığı ortaya çıktı. Hiçbir hak tanınmayan 500 bin taşeron işçinin yeni düzenlemede kıdem tazminatı fonundan yararlanı hale getirilmesi düşüncesi buna hizmet ediyor. Taşeron işçilerin kıdem tazminatı, sendikalaşma, asgari ücretin üzerinde ücret alma ve iş güvenliği haklarını bir ölçüde tanıran, kamu ve özel sektörde çalışan sigortalı işçilerin kıdem tazminatlarını faydalanma koşulları zorlaştırılan bir fona devredilmek isteniyor.

AKP'nin çözümü işçiler için bir çözüm olamaz.

Tüm çalışanlara kıdem tazminatı hakkı tanınmalı. Patronlara işten çıkarmalarda kıdem tazminatı ödenmesi konusunda hükümet yaptırıcı olmalı. İşçinin kıdem tazminatını gasp etmeye kalkan patronlar cezalandırılmalı ki uygulama caydırıcı olmalı.

Hükümetin geri adımları çalışanların kıdem tazminatının fona devredilmesine son derece tepkili olduklarını gösteriyor.

Antikapalist çalışanların "Kıdem tazminatına dokunma" standlarına olan muazzam ilgi ve destek bunu göstermişti.

Hükümetin saldırılarına tepki göstermek yetmez. Adil ve eşitlikçi iş yasaları için mücadele, daha fazla ücret ve hak talep etmek için sendikalar bir araya gelmeli.

Kongre Girişimi'i sürüyor

12 Haziran seçimlerinde kazanan iki güçten biri olan Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloku, kalıcı bir demokratik mücadele birliğine dönüşüyor. BDP, DSİP, seçimlerde Kürt hareketiyle ittifak gruptan sol partiler, Ermeniler, Aleviler, eşcinseller, sendikacılar, toplumsal muhalefetin bir çok parçası Kongre Girişimi'nde yer alıyor.

15-16 Ekim'de Ankara'da gerçekleşecek Kongre Girişimi'ne hazırlık için Türkiye ve Kürdistan'ın 20 bölgesinde çalışma grupları kuruldu. Delegelerin yüzde 50'si kadınların oluşturacağı kongrede toplumsal muhalefetin örgütlü güçleri ile bireyler temsil edilecek.

Kongre Girişimi Hazırlık Grubu'nda yer alan DSİP MK üyesi Volkan Akyıldırım, "Kürt sorunu bir dönüm noktasında, çözüme çok yakınız. Bugün Kürt halkının mücadelesine destek olmak, savaşı durdurmak, Kürdistan'ın demokratik özerkliğinin tanınmasını sağlamak için Batı'da kitlesel demokratik mücadelelerin önünü açmak sosyalistlerin temel görevidir. Kongre Girişimi'nde yer

almamızın başlıca nedeni budur" dedi.

Akyıldırım, "Barış, demokrasi ve özgürlük isteyen güçleri ortak talepler etrafında birlikte mücadele etmeye, barış için seslerini yükseltmeye çağırıyoruz. Kongre Girişimi, Kürt hareketi ile Türk solunun ittifakı değildir; Çatı partisi girişimi ya da her biri mücadeleye zarar vermiş sol birlik denemelerinden biri de değildir.

Kongre, Kürt halkının temsilcileri ile işçi sınıfının Türk milliyetçiliğine karşı çıkan kesimlerini kapsadığı gibi ezilen, mevcut düzenle sorunu olan kim varsa demokratik ortamına davet etmektedir. DSİP, Kongre'nin inşacılarından ve Batı'da Kürt halkından yana bir sesin yükseltilmesi için mücadelesini sürdürecektir. Aynı zamanda sokakta 'Yetmez ama Evet' diyenlerin, özgürlük isteyenlerin kitlesel sol partisini inşa etmeye devam edeceğiz" diyerek tüm demokratları, sosyalistleri, antikapalistleri, sendika aktivistlerini Kongre çalışmalarına katılmaya çağırıyor.

ALTÜST

3. sayı çıktı

29 Temmuz'da Tahrir Meydanında kitlesel bir gösteri düzenleyen İslamcılar, bir takım çevrelerin ellerini ovuşturup 'biz size dememiş miydik' nidaları çığırmalarına sebep oldu. Bunların arasında Batı basını (Times, Washington Post vs.), Hudson Enstitüsü, Arapların/Müslümanların kendi başlarına adam olamayacaklarını savunan, islamofobiden muzdarip bilumum siyasi çevreler, ve tabii ki generallerle elele yapılmayan devrimi devrimden saymayan bazı Türk solcuları vardı.

Bu kitlesel gösterinin ana unsurlarını oluşturan Selefilere, Cihatçılara ve Müslüman Kardeşlere tam altı ay geç kalmış bir caba içindeler. 25 Ocak'taki devrimi sahiplenmekte ve yönlendirmekte başarısız kaldılar; şu andaki toplumsal hareketlere liderlik etmekten de çok uzaklar. Aslında 29 Temmuz'daki gösteriye, sahneyi çoktan terk etmiş olan eski İslami geleneğin son bir selama çıkması olarak bakmak mümkün.

Özgürlük talepleriyle ortaya çıkan ve müslüman olan ve diktatörlere/baskıcı rejimlere karşı olan Araplar, kendileri ile ilgili bütün ezberlerini bozuyorlar. Çünkü özgürlük ve Arap/müslüman imgeleri bir takım çevrelerde bir türlü örtüşmüyor. Bunun yerine El Kaide ve benzeri marjinal örgütleri bu coğrafyadaki bütün kitlesel hareketlerin arkasında görüyorlar. Gerçek bundan bir hayli uzak.

El Kaide benzeri örgütlerin bu ülkelerde toplumsal ya da siyasi tabanları yok denecek kadar az. Batıda şehirlerin banliyölerinde aile ve cemaatleriyle ilişkisi kesilmiş gençleri örgütüyorlar. Bu tip örgütlerin özgürlük, adalet, eşitlik üzerine geliştirdikleri politik bir program yok, kitleleri sokağa çıkaracak güce de sahip değiller. Bu anlamda en etkili güç 1950'lerden beri ciddi bir politik alternatif sunan Müslüman Kardeşler'di. Bölgedeki bütün tek adam rejimlerinin bu örgütü sürekli baskı altında tutmuş olması, rakip bir politik gücün farkında olmalarından kaynaklanıyordu. Bu baskı politikası, iç yaşama dönük, ahlaki denetim kaygısını öne çıkararak, siyasi bir projesi olmayan Selefizm'in bu coğrafyada önem kazanmasına ve öne çıkmasına yol açtı. Diktatörlükler kendi siyasal rejimlerini tehlikeye sokmayan her köktenci İslami akımı destekleyerek, sistemin içine dahil olmalarını sağladılar. Bu tutum Müslüman Kardeşlerin de kendilerini gözden geçirmesine ve alternatif ekonomik ve toplumsal projelerini diğer İslami hareketler gibi varolan kapitalist/totaliter paradigmanın içinde eritmelerine sebep oldu. Herhalde bu örgütler rejimlere bu şekilde entegre olmalarının bedelini hiç ummadıkları bir biçimde ödeyeceklerini tahmin etmemişlerdi.

Yeni Talepler

2011 yılında Arap devrimlerini yönlendiren en önemli aktörler kentlerde demokrasi talebiyle sokağa çıkan gençlik ve işçi sınıfı oldu. Büyük bir öte dünya projesi ile ilgilenmiyorlardı, çok daha somut talepleri vardı: özgürlük, adalet ve haysiyet. Bunlar dinî değil politik taleplerdi, bu

Politik İslam devrimlerinin

anlamda Arap devrimleri laik toplumsal hareketler oldu. Bu talepler Müslüman Kardeşler ve Selefilere de kafa karışıklığına ve bölünmelere yol açtı. Mısır örneğinde Kardeşlerin gençlik örgütleri Tahrir Meydanında güvenliği örgütlerken lider kadrosu Mübarek'le görüşmeye çalışıyor ve durumu kontrol altına almaya çalışıyordu. Örgütte çatlaklar oluştu, bölünmeler oldu ve devrim politik taleplere sahip çıkarları kendine kattı, büyüdü ve diktatör devrildi.

Yerine gelenler diktatörün eski generalleri oldu. Sokaktaki aktivistler de işçiler de bunlar farkındalar. Nasıl farkında olmasınlar: Temmuz ayından beri giderek artan bir biçimde 'sözde yeni' yönetim generalleri (SCAF, Silahlı Kuvvetler Yüksek Konseyi) Mübarek'in baskı rejimini yeniden tesis etmek üzere harekete geçti. Temmuz'un başında eski rejimin tasfiyesinin hızlandırılması ve etkinleştirilmesini isteyen göstericileri Tahrir Meydanında kovaladılar. Devrimci yürüyüşlerin önünü kestiler, provoke ettiler, saldırdılar, ve yüzlerce insanı yaraladılar. Ağustos ayında Tahrir Meydanında devrimde ölenlerin yakınlarını ve göstericileri döverek Tahrir Meydanından çıkardılar. Yüzlerce insan yine tutuklanarak hapishaneye gönderildi.

Generallerin rejiminin en değişmez destekçisi Selefilere Müslüman Kardeşlerin tutukluğunu iyi değerlendirdiler ve dini taleplerini öne sürerek rejim değişikliğine yön vermeye soyundular. 29 Temmuz gösterisi bunun doruk noktasıydı. Ne Müslüman Kardeşlerin, ne Selefilere, ne de Cihatçıların generallerin rejimiyle bir sorunu olmadığı ortada. Ekonomik olarak liberal ekonomiyi çoktan benimsemişler ve muhafazakar/totaliter bir politik düzen savunması yapmaktan başka bir önerileri yok. O gün atılan sloganların çoğu rejime destek sloganları oldu. Generaller ve sokaktaki işbirlikçileri karşı-devrimleri için gereken koşulları sağladıklarını düşünüyor olmalılar.

Oysa hem yeni rejimlerin hem de Batılı destekçilerinin gözden kaçırıldıkları bir şey var: demokrasi talebiyle sokaklara çıkan kitleleri onlar örgütlemiyorlar. Arap toplumlarındaki özgürlük talepleri ve sonucundaki devrim dalgası, bu talepleri dile getirenler tarafından söke söke elde edildi. Yeni rejimler kendi vermedik-

leri hakları nasıl geri alacakları konusunda ne yapacaklarını bilmiyorlar. Politik ortamın giderek gerilmesi, işçilerin yeni taleplerle gelmeleri, aktivistlerin demokrasi için basturmaları karşısında eski baskıcı rejimlerin tedbirlerini geri getirmenin devrimi tekrar körükleyeceğini biliyorlar. Bu yüzden devrimde rol oynamış siyasal İslamı öne sürerek kendilerine bu tedbirler için manevi

bir kalkan yaratıyorlar. Halbuki bu manevi kalkanın aşağıdan yukarı vuran bu devrimler karşısında söyleyecek lafı yok. Tahrir Meydanında yukarıdan aşağı dayatılan hiçbir lideri, hiçbir akımı, hiçbir gurubu tanımayacaklarını defalarca tekrarlamış olan onbinlerce insan var karşılarında. Politik islam başka bir oyuna ait repliklerle sahneye çıkıyor ve aşağıdan gelen dalga karşısında sahneden inmekten başka çaresi yok.

Bizim devrimimizin kazanımlarının meyvesini toplamak için yarışılan bu günlerde, milyonlarca işçi ve emekçi, devrim öncesinde katlanmış oldukları yoksulluk ve baskıdan bugün de zarar görüyorlar.

İşçi sınıfı bastıyor: Devrim Devam

Özgürlük, adalet, ve değişim taleplerini taşıyan, mücadelesini bu taleplerin etrafında örken rejimin baskılarından yılmayan ve taleplerinin haklılığını hiçbir manevi gurubun gölgeleyemeyeceği tek bir hareket var: işçi sınıfının hareketi. Tunus'dan Libya'ya Mısır'dan Yemen'e kadar olan bütün değişim taleplerinin arkasında emekçi kesimlerin olduğu ortada. Mısır'da rejimin ilk altı ayında binden fazla grev ve işçi eylemi sonucunda işçiler kendi yöneticilerini seçtiler, yozlaşmış patronlarını kovdular. Bu kazanımlar

Ortadoğu neresinde?

Özgürlük talepleriyle ortaya çıkan ve müslüman olan ve diktatörlere, baskıcı rejimlere karşı olan Araplar, kendileri ile ilgili bütün ezberlerini bozuyorlar

generallerden, liberallerden ve İslamcılardan aynı tepkiyi aldı: ayaklar kök olmasın, üretim yeniden eskisi gibi olsun.

Eylül ayının başından itibaren ivme kazanan işçi hareketi generallere kök söktürüyor. Hükümet 22.000 tekstil işçisi ile toplu görüşmeler yaparken, ertesi gün Tahrir Meydanını dolduran 100.000 işçiyle karşılaştı. Müslüman Kardeşler gene alanda yoktular; işçilerse devrimin rayına oturulması talebini dillendiriyorlardı.

Öğleden sonra generallere ABD ve İsrail'den telefon yağmaya başladı. Göstericiler İçişleri Bakanlığına doğru yürüyüşe geçmiş arada İsrail Konsolosluğunda uğramış ve talan etmişlerdi.

Aynı anda 40.000 öğretmen 'Taleplerimizi karşılayın yoksa bu sene okul yok' pankartlarıyla parlamentonun önünde yittiler.

Generaller derhal Mübarek'in kanunlarını devreye soktular ama pek işe yaramadı. 26.000 şeker işçisi mücadeleye katıldı. Yüzlerce tekstil işçisi Shihin al-Komi'da valinin evini bastı. Mücadele onbinlerce insanı

sokağa çıkardı ve milyonlarca insana Şubat Devriminde Tahrir Meydanına niye toplandıklarını hatırlattı.

Eylül ayı demiryolu, posta, eğitim ve tekstil emekçilerinin eşgüdümlü grevleriyle geçti. Mübarek'in devrilmesinin hemen öncesindeki günlerde, kendi aralarında örgütlenmemiş olsa da greve çıkan işçi sınıfı, diktatörün devrilmesinde ne kadar büyük bir rol oynadıklarını anladı. O yüzden ne şimdiki generallerin 'kamu yaşamına zarar veren' grevleri yasaklamalarını ne de eylemlerine son vermedikçe müzakere olmayacağını söylemelerini dikkate alıyor ve eylemlerine devam ediyor.

Devlet destekli sendika konfederasyonu dağıldı, bağımsız sendikalar kuruluyor. İşçi sınıfının şu anda ihtiyacı olan şey bağımsız grevleri koordine edecek ve bütün ülke çapında genel grevi örgütleyecek devrimci bir örgüt.

Uluslararası Sosyalist Akıma bağlı Mısır'daki **Devrimci Sosyalistler** bir çağrı yaparak bu yönde bir oluşum için adım attılar. Bu yazıyı onların dile getirdiği taleplerle bitirmek istiy-

orum.

"Genel grevi yönlendirmek için tek ve birleşik bir grev komitesi oluşturulmalıdır"

1- İşçi sınıfının, ne geçtiğimiz beş yıldaki mücadelelerdeki ne de Mısır Devrimi'ndeki rolünü gözardı edebiliz. Hüsnü Mübarek'in iktidarının son haftasında rejimi felç eden, grev dalgasıydı.

2- Bugün işçi sınıfı devrimi yeniden

yoluna koyuyor. İşçi sınıfının önemli merkezleri, önümüzdeki birkaç gün içinde başlayacak bir dizi greve çıkmaya karar verdi.

3- Grevciler, işçilerin adil bir ücret ve insani çalışma şartları için, yolsuzluğa karşı mücadele etme hakkını savunuyor; Mübarek'in atadığı görevlilerin devlet kurumlarında ve kamu kuruluşlarındaki egemenliğine karşı çıkıyorlar.

4- Bu grevlere Mahalla al-Kubra'nın tekstil işçileri, öğretmenler ve üniversite öğretim görevlileri, sağlık işçileri, havayolları çalışanları ve ulaşım işçileri önderlik ediyor.

5- İşçilerin mücadelesi, Ocak ayında Mısır'da yaşanan devrimin sadece önemli bir kısmı değil, temel talebi itibar ve sosyal adalet olan devrimin en önemli aşaması.

6- Bizim devrimimizin kazanımlarının meyvesini toplamak için yarışılan bu günlerde, milyonlarca işçi ve emekçi, devrim öncesinde katlanmış oldukları yoksulluk ve baskıdan bugün de zarar görüyorlar.

7- Şimdi, işçi sınıfı bütün gücüyle mücadeleye geri dönüyor. Bu mücadele, devrimi yeniden sosyal adalet ve işçi sınıfının hakları için mücadele edilen rayına oturtacak.

8- Mübarek'in son haftasında ülkeyi silip süpüren grev fırtınası -kendiliğindenliğine ve merkezi bir liderlik-

ten ve koordinasyondan yoksun olmasına rağmen- başarılı olduysa, şimdi grevlerin tüm sektörlerle sığırması ve bütün bağımsız sendikaların ilgisini çekmesi kaçınılmazdır.

9- Bu grevler, işçilerin -kendilerinin ortaya koyduğu- kolektif taleplerini yansıtıyor. Bunlar hareketin dışından dikte edilmiyor.

10- Bizim, yaklaşan grevleri yönetmek için, sadece etkilenen sektörlerin temsilcileriyle sınırlı olmayan, işçi sınıfının geri kalanını da genel grevin bir parçası olarak taleplerini yükseltmesi için cesaretlendirecek, birleşik bir komiteye ihtiyacımız var.

11- Bu komitenin önümüzdeki yılda da grevleri yönetmek ve -yüzlerce yoksul işçinin daha iyi bir yaşam için hayatlarını verdikleri- devrimin görevlerini tamamlamak için işçi sınıfını birleştirmesi gerekiyor.

12- Bugün bizler adalet ve özgürlük düşlerimizi ve umudumuzu geri almak için yapacağımız genel grevin eşliğindeyiz. Bu konuda işçi sınıfı bizi asla hayalkırıklığına uğratmadı.

1929 krizi

1929 ekonomik bunalımı, kapitalizmin bugüne kadar yaşadığı en büyük çöküştü. Krizin etkileri 1930'lu yıllar boyunca hissedildi ve tüm sanayileşmiş ülkelerde yıkıcı sonuçları oldu. Kriz nedeniyle, dünyanın en büyük ekonomileri olan ABD'nin ve Almanya'nın endüstri üretimi yarı yarıya düştü. Bu ülkelerdeki çalışanların üçte biri işsiz kaldı. Birçok ülkede inşaat sektörü durma noktasına geldi ve tarımsal ürünlerin fiyatları yarı yarıya indi. Dünyadaki toplam üretim yüzde 42 oranında, dünya ticaret hacmi yüzde 65 oranında azaldı. Dünya ticaret hacmindeki gerileme daha önce yaşanan en büyük ekonomik buhrandakinin yaklaşık 10 katı kadardı.

Kriz, 24 Ekim 1929'da New York borsasının çökmesiyle ortaya çıktı. Fakat ekonomideki durgunluk ve gerileme daha önceden başlamıştı. ABD ekonomisi 1927'de kısa süreli olarak resesyona girdi. 1928'de Almanya ekonomisinde çöküş eğilimi görülmeye başlandı. Almanya'da 1929 yazına gelindiğinde şirket iflasları bir-biri ardına gelmeye başladı ve 1,9 milyon kişi işsiz kaldı. Kriz, Mart 1929'da Belçika'ya sıçradı ve ekonomi yılsonuna gelindiğinde yüzde 7 küçüldü. ABD'de resesyon, 1927-29 arasındaki endüstriyel yatırımlar sayesinde bir süre ötelenilebilmişti. Ancak 1929 yazında endüstriyel yatırımların durmasıyla beraber yeniden çöküş sürecine girildi. Kara Perşembe olarak anılan 24 Ekim günü, borsada 4,2 milyar dolar buharlaştı. Kriz sürecinde yaklaşık 4000 banka battı.

Neoklasik iktisatçılar krizi para arzının kötü yönetilmesine bağladılar. Piyasaya yeterli miktarda para verilmemiş, sonuçta fiyatlar düşmüş, aşırı borçlanma ve iflaslar yaşanmıştı. Keynes ve takipçileri ise tasarrufların yatırımlara oranla aşırı artmasının, ekonomide efektif talebin oluşmasına mani olduğunu öne sürdüler.

ABD, krize yanıt olarak "New Deal" politikasını geliştirdi ve böylelikle ilk kez devlet, ekonomiye müdahale etmiş oldu. Önlemlerin parçası olarak Merkez Bankası yeniden yapılandırıldı ve bankacılık sistemi ıslah edilmeye çalışıldı. Ancak ekonomiyi canlandırmak için yapılan tüm girişimler başarısızlıkla sonuçlandı. Çünkü krizin sebebi kötü işleyen bankalar ya da tecrübesiz politikacılar değil, sanayi sektöründe düşen kârlardı.

Kriz, emperyalist bloklar arasındaki hegemonya mücadelesini şiddetlendirdi ve savaş ekonomilerinin kurulmasıyla dünyayı felakete sürükleyen 2. Dünya Savaşı süreci başladı.

Kriz Avrupa'yı sarsıyor

Dünya ekonomisindeki kötü gidiş, çeşitli çalkantılarla devam ediyor. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü OECD'nin açıkladığı, 2011 ikinci çeyreğindeki ithalat ve ihracat verilerine göre, üye ülkelerin büyümelerindeki yavaşlama, dünyadaki birçok büyük ekonomiyi olumsuz etkiledi.

Buna göre G-7 ülkeleri ve BRICS olarak anılan Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika'nın toplam ithalat büyümesi bir önceki çeyrekte yüzde 10,1 iken, ikinci çeyrekte yüzde 1,1'e geriledi. G-7 ve BRICS ülkelerinin toplam ihracat büyümesi ise ilk çeyrekte yüzde 7,7 iken, ikinci çeyrekte yüzde 1,9 olarak gerçekleşti. Küresel mal ve hizmet hareketindeki bu zayıflama, talepteki azalmanın ve kemer sıkma politikalarının bir sonucu.

Ekonomideki kırılganlığın bir başka göstergesi ise, yaz aylarında kredi derecelendirme kuruluşu Standard & Poors'un tarihinde ilk kez, dünyanın en büyük ekonomisi olan ABD'nin kredi notunu düşürmesiyle ortaya çıktı. Buna göre ABD'nin "AAA" olan uzun vadeli kredi notu "AA+"ya indirildi ve kredi not görünümü "negatif" olarak değiştirildi.

Bu kararın ardından borsalarda büyük satışlar yaşanırken, kredi derecelendirme şirketi, kararı, ABD'nin borç yükü ve bütçe açıkları nedeniyle aldığını açıkladı.

Büyük tartışmalar sonucunda ABD Kongresi'nde onaylanan bütçe açığı indirim planının ikna ediciliği, bu karar sayesinde daha baştan sorgulanır hale geldi. S&P'nin kararının sonucunun ne olacağını, daha önce böyle bir şey yaşanmadığı için, kimse tam olarak bilmiyor. Ancak muhtemelen, bu karar, ABD'nin borçlanma maliyetini arttıracak. ABD'nin yıllık bütçe açığı 1,5 trilyon dolar, toplam borç miktarı ise 14,3 milyar dolar düzeyinde.

Bir başka kredi derecelendirme kuruluşu olan Moody's ise, iki büyük Fransa bankasının kredi notlarını, ellerindeki Yunan tahvillerinin yarattığı risk dolayısıyla düşürdü. Her iki bankanın borsadaki hisseleri, sene başından bu yana yüzde 60'tan fazla değer kaybetmişti. Notu düşürülen bankaların Yunanistan'daki yatırımları 34 milyar avroyu buluyor.

Bir taraftan da Euro bölgesindeki kriz ve Yunanistan'a ikinci bir kurtarma paketi ile müdahale etme tartışmaları giderek alevleniyor. Yunanistan'a normalde Eylül ayında verilmesi gereken 8 milyar avroluk kredi taksitinin onaylanması, bazı

ülkelerin çekinceleri nedeniyle Ekim'e bırakıldı. Ekim ayının ortasına kadar bu paket onaylanmazsa, Yunanistan'ın moratoryum, yani borçlarını ödeyemeyeceğini ilan etmekten başka çaresi kalmayacak.

Avro krizi dünya ekonomisini etkilemeye başladığı için, yapılan müzakerelerde ve toplantılarda ABD Hazine Bakanı da aktif olarak yer alıyor.

Avro bölgesindeki bu kırılganlığı azaltmak için, muhtemelen Yunanistan'da ikinci bir kurtarma

paketini uygulamaya koymaktan başka bir çözüm bulunamayacak. Ancak bu kurtarma tartışmalarının Yunan halkını zor bir durumdan kurtarmakla uzaktan ilgisi yok. AB Merkez Bankası'nın, Sarkozy'nin ve Merkel'in vizyonu, elinde Yunanistan bonosu olan AB bankalarını kurtarmakla sınırlı.

Bütün bu kurtarma paketi tartışmalarının Yunan halkı için anlamı, işçilerin ücretlerinin azaltılması ve sosyal haklara dönük saldırıların artması.

İngiltere'de öğrenciler kesintileri protesto ediyor, pankarlarında "Kapitalizm çalışmıyor" yazıyor.

Krizin marksist analizi

Günümüzdeki ekonomik kriz, birçok tartışmayı da beraberinde getirdi. Farklı ekonomistler ve ekoller, krizi değişik şekillerde açıklıyor. Ana akım ekonomistlere göre, piyasa ekonomisi normal koşullarda 'kriz üretmeyeceği' için, bunalımın sebebi kredi sisteminin kontrolden çıkması, kötü siyasetçiler ve para politikası araçlarıyla krizi iyi yönetmeyen merkez bankaları. Buna göre AB Merkez Bankası'nın karşılıksız para basıp Yunanistan'ı kurtarmaya yanaşmaması, kötü yönetim örneklerinden biri. Bir başka eğilime göre ise krizin sebebi 'faiz' ve amacından sapan finans kurumları. Faiz, suni işlemler oluşturuyor ve doğası gereği her bulduğu muameleyi spekülasyona çeviriyor. Küresel finans kuruluşları da bu faiz mekanizmasını kendi kendine büyüyen bir canavar haline getiriyor.

Bu açıklamaların bazıları kısmen doğru olsa da krizin oluşmasına neden olan faktör ne kötü yöneticiler, ne de spekülasyon sermaye. Dünya ekonomisinde tıkanmaya yol açan ve piyasaların yanlış bir şey yapamaya-çağına dair inancı yıkan gelişme, Marks'ın kâr oranlarının düşme eğilimi olarak ifade ettiği, kapitalizmin içsel mekanizmasından başka bir şey değil.

Kredi mekanizmasının çökmesine neden olan kârlılık krizinin geçmişi, 2. Dünya Savaşı'ndan sonraki genişleme döneminin 1960'larda sona ermesine dayanıyor. Küresel kapitalizmin, sanayi sektöründeki kâr oranlarının düşüşü karşısında ürettiği çözüm, 1970'lerde ve 80'lerde uygulamaya geçirilen neoliberal politikalar oldu. Ücretlerin düşürülmesi ve sosyal hakların tırpanlanması, yani sömürü oranının artırılması sayesinde kârlılık yeniden yükselişe geçti, ancak kâr oranlarının uzun vadede düşüyor olmasına kalıcı bir

çözüm üretilemedi. 1990'larda yeniden sıkışma yaşanmaya başlandı ve 90'ların sonundan beri, ABD Merkez Bankası, krizi önlemek için Amerika ve dünya ekonomisini krediye boğdu.

Uzun krediler sayesinde devketler yatırım kararları almaya devam ettiler ve piyasa kısmen de olsa canlılığını sürdürdü. Ancak büyüyen kredi balonu, 2007 yılında, kredi alan yok-sulları, bankalara olan borçlarını geri ödeyemeyeceğinin anlaşılmasıyla patladı ve 1930'lardakine benzer uzun ve belirsizliklerle dolu bir kriz ortamı piyasaların üzerine çöktü.

Var olan krizin ayırt edici yanı, sorunun neoliberalizm ya da küreselleşmeden değil, kapitalist üretim ilişkilerinin doğasından kaynaklanıyor oluşu. Bu nedenle kısa vadeli çözümlerle kriz sona ermiyor. Buhranın, kapitalizmin kalbi olan

ABD'de başlaması ve kapitalizmin bir başka kalbi olan Avrupa'ya doğru yayılması da bunun bir göstergesi.

Krizle ortaya çıkan şirket iflasları ve borç sorunu, Marks'ın "değer yasası" olarak tarif ettiği, kapitalizmin içsel çelişkilerinin bir sonucu olarak ortaya çıkmakta. Sistemin temel güdüsü olan daha fazla sermaye biriktirme ihtiyacı, kapitalizm altında iki tamamlayıcı ve çelişkili süreçle sakatlanıyor. Bunların birincisi kâr oranlarındaki düşme eğilimi, ikincisi ise üretimde meydana gelen artışın pazarın emme kapasitesinin üzerinde olması. Eğer kâr oranları düşmüyor olsaydı, talep yetersizliği işçilerin ücretleri artırılarak çözülebilirdi. Tersinden, sorun sadece kârlılık olsa ve pazardaki darlık göz ardı edilebilseydi, ücretleri daha da düşürerek kriz ötelenebilirdi. Bu makas haddinden fazla açıldı ve birçok zit

gücün etkileşiminde yavaşça geliştiği için, kriz gün geçtikçe ve kaçınılmaz olarak derinleşiyor.

Sermaye birikim sürecinin yarattığı ikilemin bir ucunda yer alan kâr oranlarındaki azalma, sermayenin organik bileşimindeki artış nedeniyle oluşmaktadır. Kapitalizm geliştikçe daha çok üretim aracı (ölü emek), işgücünün (canlı emek) yerine geçer. Ancak artı değeri ölü emek değil, canlı emek yarattığı için, işgücünün payının azalması, kâr oranlarının da azalması anlamına gelir. Rekabet dolayısıyla, sermaye, aynı kâr miktarını korumak için daha çok üretim yapmak durumundadır ve bu durumdan bir çıkış yoktur. Marks'a göre kâr oranlarının düşmesi, "aşırı üretimi, spekülasyonu, krizleri, artıksermayeyi ve aşırı nüfusu körükler".

Üretim araçlarının gelişmesi ve giderek daha çok yatırımın üretim araçlarına yapılması ile sermaye birikim sürecinin yarattığı ikilemin ikinci yanı ortaya çıkar. Bir sarmal şeklinde aşırı üretim krizi (ya da eksik kapasite kullanımı) gelişir ve birikimin işçi ücretlerine kıyasla giderek artan bir oranı yeniden birikim sağlamak için kullanılır. Sömürü oranının artırılması ve tekelleşme, artan rekabet şartlarında kapitalistler için oyunda kalmanın yegane kuralıdır. Birikim, birikim içindir.

Bu temel eğilimlerin etkisi altında kapitalizmin canlanması, genişleme, kriz ve depresyon çevrimleri oluşmaktadır. Günümüzdeki birçok gelişme, 1970'lerden beri ötelenen krizin giderek depresyona dönüştüğünü ortaya koyuyor. Yavaş ve sancılı olarak dünya çapında gelişen bu süreç, bizi Rosa Luxemburg'un yaklaşık 100 yıl önce ortaya koyduğu formülasyona götürüyor: "Ya sosyalizm, ya barbarlık içinde yok oluş!"

Kriz ve çözümsüzlük

Avro bölgesindeki kriz, Yunanistan'ın borç sorunu ve ABD'nin borç limiti gibi konuları, ABD'de ev kredilerine dayalı emlak balonunun Ağustos 2007'de patlamasından bu yana çeşitli farklı görünümde tartışıyoruz.

İçinde olduğumuz krizin hafif ve geçici değil, ağır ve kalıcı olduğunu, her bir adımda karşımıza çıkan yeni ekonomik gelişmelerde görmek mümkün. Krizi önlemek için ABD'nin 2007 yılındaki 700 milyar dolarlık paketi de, Avro bölgesindeki yüz milyarlarca dolarlık IMF paketleri de, daha büyük yeni bir paket ihtiyacı yaratmaktan başka işe yaramıyor.

Ancak krizin kalıcı olacak bir başka etkisi daha var. Neoliberalizmin bütün argümanları bu esnada teker teker çöküyor ve 1970'lerden beri yaşadığımız neoliberal ideolojik hegemonya sona eriyor.

Neoliberal ekonomistlerin krize dönük önerdikleri gözle görünür bir çözüm önerisi yok. Birçok uzman, talebin yeniden artması için devlet müdahalesi ve istihdam planı öneriyor, ancak bu durumda artacak ülke borçlarının nasıl ödeneceğine dair kimse fikir belirtmiyor.

Kapitalist paradigmayla dünyaya bakan ekonomi anlayışının akıl dışılığı, bu uzun ve ağır işleyen bunalımla beraber giderek daha net ortaya çıkıyor.

Çin: Mao'dan küresel kapitalizme

Mao Zedung'un önderliğindeki ikinci devrim, devlet kapitalizminin kuruluşu, Tiananmen Meydanı'nda demokrasi isteyen öğrencilerin ve işçilerin üzerine gönderilen tanklar, küresel kapitalizmin en büyük güçlerinden birine düşen Çin - Yusuf Topuzoğlu, Sosyalist İşçi için hazırladığı yazı dizisinin ilkinde Çin'de olan bitenleri özetliyor. Sonraki sayı'da: Yitirilen Devrim 1927

1927: Şangay ve Pekin'de işçiler komünler kuruyor, ancak Stalin komünist işçilere devrim yapmalarını değil burjuva partisi Kuomintang'a katılmalarını öneriyor. Gelecek sayıda...

Mao Zedung 35 yıl önce, Eylül 1976'da öldü. Öldüğünde, kurucusu olduğu Çin Halk Cumhuriyeti birçok sosyalist tarafından hem batı kapitalizminin hem de stalinist Rusya'nın alternatifi olarak görülüyordu.

Japonya'nın 1930'larda Çin'i işgal etmeye başlaması koşulları bir anda değiştirdi.

Kuomintang kısa zamanda Japonlara karşı savaşta etkisiz ve yeteneksiz olduğunu gösterdi. Buna karşılık Komünist Partisi'nin Halk Ordusu Japonlara karşı etkili ve başarılı bir savaş yürüttü ve bunun sonucunda etkisi de giderek artmaya başladı.

Japonlar 1945'de yenildiğinde, Çin'de ABD'nin desteklediği Kuomintang ile Komünist Partisi arasında iç savaş başladı. İç savaş Komünistler kazandı ve 1 Ekim 1949 günü Mao Zedung, Pekin'de Tiananmen meydanında milyonların karşısına çıktı. "Çin halkı ayağa kalktı" diyordu.

Bu gerçek bir devrimdi, ama bir işçi devrimi değildi. Bu devrimle, emperyalistlerin onlarca yıl boyunca Çin'de sürdürdükleri egemenlik sona erdi. Toprak ağalarının ve büyük burjuvazinin iktidarı yıkıldı. Devrim Çin halkı için muazzam büyük bir adımdı. Ne var ki, Mao'nun söylemine rağmen, devrim köylü ve işçi yığınlarını egemen sınıf haline getirmedi. Toplum yöneten işçi ve köylü yığınlar değildi.

Yeni hükümet toprak üzerindeki kiralari düşürdü ve toprak reformu yaptı. Ancak Mao, köylülerin "kendiliğinden hareketlerinin" sertçe engellenmesi gerektiğini söylüyordu.

Devrimde işçilerin hiçbir rolü yoktu. Mao, o dönemde işçi sınıfının en çok ve en güçlü olduğu Şanghay'a girdiğinde, "işçilerin ve işverenlerin

eskisi gibi çalışmaya devam etmeleri gerektiğini" söylüyordu.

Yeni rejim Kuomintang yetkililerinin önemli bir kısmını işlerinin başında tutarak kapsadı. 1927'de Kanton'da işçileri katleden Li Chi Sen yeni rejimde Çin Halk Cumhuriyeti'nin başkan yardımcısı oldu.

Mao, Çin'in bağımsız bir ulusal ekonomi olarak gelişmesini sağlamaya çalışıyordu. Stalin'in 1930'larda Rusya'da yaptığını tekrarlamaya çalışıyordu. Modern bir sanayi ve onu koruyacak modern ve güçlü bir ordu.

Herşey, işçileri ve köylülerin çıkarları sanayileşmeye bağlanmıştı ve rejimin başında devlet bürokratları sınıfı vardı. Yeni toplum devlet kapitalizmiydi.

Kentlerde her şey karnelere bağlandı, grevler yasaklandı. İşçiler özgürce işlerini değiştiremiyorlardı, iş değiştirmek izne bağlıydı ve ayrıca insanlar bir şehirden başka şehre gidemiyorlardı.

Milyonlarca insanın ucuz emeği Çin'in sahip olmadığı makinelerin yerine kullanılıyordu. Kısacası, Çin sosyalist bir ülke değildi.

Çin hızla büyüyen bir dizi rakip ülke ile yarışmak zorundaydı. Bu nedenle büyümek için büyük hamleler yapıldı. Bunların en önemlisi 1958-60'da gerçekleştirilmeye çalışıldı. Mao tamamlanması mümkün olmayan üretim hedefleri saptadı. Her

düzeyde yetkililer bu hedefleri tamamlamalarına rağmen kendi üstlerine doğru olmayan bilgiler vererek kendilerini tamamlamış gibi gösterdiler. Üst yetkililer daha üst yetkililere aynı şeyi yaptılar.

Bu politikanın sonucunda oluşan büyük kıtlık ve açlık ne kadar insanın öldüğünü kimse bilmiyor. Ama kesin olan bir şey varsa milyonlarca insan hayatını kaybetti. Son zamanlarda yapılan tahminlere göre sayı on milyonları buluyor.

Felaketle sonuçlanan politika egemen bürokrasi içinde çatlaklara ve sert çatışmalara yol açtı. Mao etkisini kaybetti.

1966'da başlatılan "Kültür Devrimi" ile yeniden etkili olmaya çalıştı. Egemen bürokrasi içinde izole edilmişti bu nedenle amacına ulaşabilmek için yığınlara dayanmalıydı. İşçileri hareketlendirmek çok tehlikeli olurdu bu nedenle öğrencilere döndü.

Mao taraftarları Kızıl Muhafız grupları kurmaya başladılar BU gruplar için Mao'nun Küçük Kızıl Kitabı ideolojik beslenmeyi sağlıyordu.

Mao'nun muhalifleri de örgütlenmeye başladılar, onlar da kendi Kızıl Muhafızlarını kurdular ve sonunda ülkenin birçok yerinde iç savaşta doğru gidilmeye başlandı.

Her iki tarafın da kullandığı sosyalizm söylemine rağmen ortada sosyalizme ait hiçbir şey yoktu. Çin muazzam bir dehşet ortamına düşmüştü.

Kültür Devrimi yılları boyunca egemen bürokrasinin birbiriyle mücadele eden kesimlerinin anlaşığı tek nokta işçilerin ve köylülerin sömürülmeye devam edilmesiydi.

Her iki taraf ta ekonomizmi eleştiriyor ve bu arada işçilerin ücretlerini kesiyor, çalışma saatlerini artırıyor ve iş güvenliğini bütünüyle ortadan kaldırıyor.

Milyonlar sefalet içindeyken liderler, Mao ve diğerleri lüks bir yaşam içindeydi. Dışa karşı ise Maoçu yaşam mütevazı köylü yaşamı olarak sunuluyordu.

Ama sonunda Kültür Devrimi egemen bürokrasinin kontrolünden çıkmaya başladı ve işçiler son derece kötü olan koşullarını değiştirmek için mücadele etmeye başladılar. Grev

dalgaları başladı. İlk büyük grevler sanayinin merkezi Şanghay'da ortaya çıktı. Yaygınlaşan işçi mücadelesi bir-biri ile mücadele eden egemen bürokrasinin iç mücadelesine son verdi. Egemen sınıf mücadeleyi durdurmak için orduya döndü.

Onbinlerce işçi öldürüldü ve nüfusun yüzde 10'u demek olan 17 milyon kişi kırsal alanlara zorla gönderildi.

Mao'nun 1976'da ölümüne kadar Çin egemen sınıfı içindeki mücadele sürdü. Sonunda Deng Siao Ping'in önderliğindeki ekip silah zoruyla mücadeleyi kazandı. Yeni egemenler iki yıl içinde istikrarı sağladılar. Mao'nun dünya ekonomisinden izole gelişme politikasına terk ettiler. Çin'i yabancı yatırımlara açtılar, Pazar ekonomisine dönmeye başladılar. Bu yeni politikalar gelişmeyi muazzam ölçüde hızlandırdı ama yeni sorunlar getirdi.

Kâr peşindeki köylüler tahıl üretmek yerine sanayide kullanılacak ürünler yetiştirmeye başladılar. Büyük çiftlikler küçük parçalara bölündü ve bunların sonucunda büyük bir tahıl sıkıntısı ortaya çıktı.

Kentlerde ki hızlı sanayileşme ulaşım, konut sorunları yarattı, yeterli ham madde bulunamıyordu. Ve muazzam bir atık sorunu ortaya çıkmaya başladı. Bütün bunlara ağır politik baskı ortamı eklenince 1989'da Tiananmen meydanındaki dev gösteri ortaya çıktı. Mao gibi orduya dayanan Deng Tiannenman gösterisini şiddetle bastırdı ve bürokrasinin egemenliğini pekiştirmeye girişti.

Ekonominin büyümesi ile birlikte kırsal alanda kentlere devasa bir akın başladı ve dev şehirler ortaya çıkarken gelir adaletsizliği hızla arttı. Egemen sınıf ABD ve Çin ile rekabete girerken işçi sınıfı biryandan daha da yoksullaştı diğer yandan da mücadele etmeye çalıştı. Ne var ki Çin'de işçi sınıfı üzerindeki politik baskı son derece ağır.

Yeni kapitalistler hemen hemen daima eski bürokrasiden çıkıyor ya onların çocukları veya yakın akrabaları ya da bizzat kendileri.

Maymunların ayaklanması

Maymunlar Cehennemi Başlangıç bizi önceki üç filmlik hikâyenin başlangıcına götürüyor. Dizinin ilk filminde Charlton Heston'un uzay gemisi bir kaza geçirerek insanların da olduğu bir gezegen de maymunların hakim olduğunu görür. Maymunlar insanları avlamakta ve kendi bölgelerine sürmektedir. İki bilim maymunu Charlton Heston'un akıllı bir yaratık olduğunu keşfeder. Filmin en sonunda Charlton Heston maymunlardan kaçarken kumların arasında New York'un ünlü sembollerinden özgürlük abidesini görür ve birden bire geldiği gezegenin dünya olduğunu kavrar.

Maymunlar Cehennemi Başlangıç bizi gelişmelerin başına götürüyor. Filmin baş insan karakteri Will (James Franco) Alzheimer bir ilaç şirketinde çalışır. Babası da Alzheimer'lidir. Hayvanlar üzerinde yapılan çalışmalar maymunların aniden büyük bir zekâ sıçramasına ulaşmalarını sağlar. Şirketin patronu ilacın kâşifi Will'i teşvik eder. "Sen tarih yazacaksın ben ise para kazanacağım."

Birgün üstün zekalı bir maymun şirketin yönetim kurulu toplantısını basar ve korumalar tarafından öldürülür. Bunun üzerine maymunlar üzerinde yapılan testler durdurulur.

Öldürülen maymunun oğlu Sezar kurtulur ve kısa süre sonra annesinin zekâsına sahip olduğu anlaşılır.

Filmin ilk bölümü Sezar'ın aile yaşamını anlatıyor ve biraz durgun. Sezar Andy Serkis adlı aktör tarafından oynanıyor. İlk kez Avatar filminde kullanılan teknik insan maymun olarak rolünü sürdürüyor.

Filmin ikinci bölümü biraz hapishane filmlerini andırıyor. Maymun sığınağını anlatıyor. Sezar burada insanların konforlu yaşamları ile kendi ilkel yaşamlarını karşılaştırma olanağı buluyor ama bu arada örgütlenmeyi öğreniyor. Diğer maymun türlerini yönlendiriyorlar.

Sesi olmayan şempanze orangutana elleriyle "maymunlar zayıf" diyor, eline aldığı sopayı kırıyor. Sonra birçok sopayı birden alıp kırmaya çalışıyor ve "birlikte güçlüyüz" diyor.

Son ve belki de filmin en güzel bölümü ise ayaklanma kısmı.

İlk Maymunlar Gezegeni 1968'de yapılmıştı. O vakit dünyanın maymunlar gezegeni haline gelmesinin sırrının arkasında nükleer savaş duyusunu vardı.

Dizinin son filmi 1965 Los Angeles

ayaklanması üzerine yapılmıştı. Los Angeles 6 gün boyunca ayaklanmış, insanlar polisle çatışmıştı. Ayaklanma polisin ırkçı tutumu nedeniyle başlamıştı. Bu film politik mesajları nedeniyle yoğun eleştiriler almıştı.

Maymunlar Cehennemi Başlangıç bu yılın ruhunu bir ölçüde yansıttı. Arap Baharını, Avrupa'nın çeşitli ülkelerindeki grevleri, İngiltere'deki ayaklanmayı. Film onlardan etkilenmiş değil ama onlara denk düşüyor.

Amerikan Time dergisi filmin sonu için "ezilen yığınların devrime doğru yaklaşmasını anlatan Marksist bakış" diye adlandırıyor ama bu tanım eksik. Filmin sonu devrime yaklaşma değil tam bir goril ayaklanması.

Ayaklanmanın sonuçlarını ise ancak filmi izleyerek görebilirsiniz. Ama mutlaka görün.

giderek güçlenmesi ve devrimin Stalinistler tarafından nasıl boğulduğunu görüyoruz.

Üçüncü bölümde, Antonio'nun İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ülkesine dönüşünde gördüğü manzara anlatılıyor. Devrimcilerin pek çoğunun Franco'yu savunur hale gelmesindeki dönüşümü "ideolojik intihar" olarak anlatıyor yazar. Eski dönemin devrimcilerinin bu yeni hayata tutunabilmek için "ideolojik intiharı" seçtiklerini yani bütün başarısız devrimlerin sonunda yaşadığı gibi geçmişe bir sünger çekerek ve yeni düzenin daha iyi olduğuna kendilerini inandırarak ayakta kaldıklarını anlatıyor. Antonio da daha sonra "ideolojik intiharı" seçenler arasına katılıyor ve bir kapitalist oluyor.

"Uçma Sanatı" köylü bir çocuğun ailesindeki ve köyedeki baskılardan kurtulmak için büyüttüğü hayallerin, Faranjistlerin baskı ve şiddetine karşı cumhuriyetçi birlikte büyüttüğü hayallerin, savaşın sona ermesinden sonra Franco İspanya'sında bir aile kurarak onlara iyi koşullar sağlamak için büyüttüğü hayallerin ve her defasında yıkılan hayallerinin ardından yaşlılığında en büyük hayalini sonunda gerçekleştirmesinin öyküsü.

Uçma Sanatı
Antonio Altarriba
Versus Kitap Yayınları
2011, 210 sayfa

sosyalist işçi ne savunuyor?

Aşağıdan sosyalizm

-Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtım kontrol etmesiyle mümkündür.

Reform değil, devrim

-İçinde yaşadığımız sistem reformlarla köklü bir şekilde değiştirilemez, düzeltilemez.
-Bu düzenin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur.
-İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milletlerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir.
-Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.
-Sosyalizm için mücadele dünya çapında bir mücadelelerin parçasıdır. Sosyalistler başka ülkelerin işçileri ile daima dayanışma içindedir.
-Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur.
-Sosyalistler insanların cinsel yönelimlerden dolayı aşağılanmalarına ve baskı altına alınmalarına karşı çıkarlar.

Enternasyonalizm

-Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar.
-Sosyalistler ırkçılığa ve emperyalizme karşıdır. Bütün halkların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar.
-Sosyalistler bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.
-Rusya deneyi göstermiştir ki, sosyalizm tek bir ülkede izole olarak yaşayamaz. Rusya, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir.

Devrimci parti

-Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.
-Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır. Bu fikirleri katılan herkesi devrimci bir sosyalist işçi partisinin inşası çalışmasına omuz vermeye çağırıyoruz.

marksist.org

devrimci antikapitalist
haber yorum

tıklayın...

işyerinizden, okulunuzdan,
mahallenizden
her türlü haksızlığı,
eşitlik ve özgürlük mücadelemizi
bize yazın:

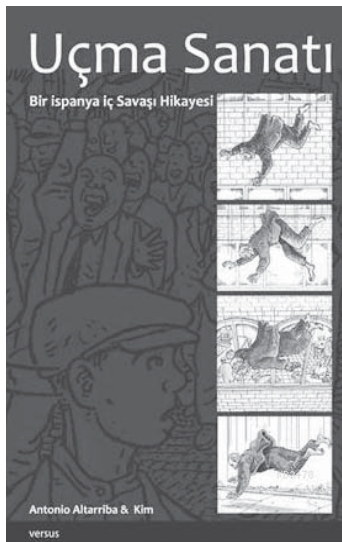
sosyalistisci@gmail.com

Uçma sanatı

Fransız yazar Antonio Altarriba'nın "Uçma Sanatı" adlı çizgi romanında, hikâyenin kahramanı Antonio'nun yaşamı üzerinden İspanyol devriminin öyküsünü izliyoruz.

Hikaye 90 yaşındaki İspanyol Antonio'nun 2001 yılında intiharı edışı ile başlıyor. Ardından 1920'li yıllardan başlamak üzere Antonio'nun yaşamı üzerinden İspanya'da cumhuriyetin ilanı öncesi köy ve kent yaşamını, ardından İç Savaş, faşizmin işgali altındaki Fransa'yı, Franco dönemi İspanya'sını ve İspanya'nın Franco dönemi sonrasında bütün bir hikaye boyunca görebiliyoruz. Elbette fazlasıyla teorik olarak incelenmiş bir değerlendirme sunmuyor ancak Antonio'nun hikayesi üzerinden İspanya'daki sosyal ve ekonomik ilişkiler üzerine bir kesit sunuluyor okuyucuya. Çizgi Roman tam da bu özelliği nedeniyle Ken Loach'un yine İspanya İç Savaşı'nı anlatan "Ülke ve Özgürlük" filmi ile büyük benzerlikler gösteriyor.

İlk bölümde, 1920'lerin İç Savaş

öncesi İspanya'sı Antonio'nun hayatı üzerinden anlatılıyor. İkinci bölümde, köy yaşamının baskıcılığı, sıkıcılığı ve tutuculuğundan sıkılan Antonio'nun başka bir hayat kurma umuduyla Zaragoza'ya gidişi ve burada yavaş yavaş dönemin toplumsal olaylarından etkilenecek politize olduğuna tanık oluyoruz. İç Savaş'ın da anlatıldığı bu bölümde yine "Ülke ve Özgürlük" filminde gördüğümüz gibi Halk Cephesi'nin halkı silahlandırmayı reddetmesi, Faranjistlerin

sosyalist işçi

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

İklimi değil, sistemi değiştir

Temmuz ayında "dünyadaki en büyük insani felaket" olarak Somali yer alıyordu. Afrika'nın doğu kıyılarının büyük boyutlu bir kuraklık krizi ile karşı karşıya kaldığından, Kenya, Etiyopya ve Somali'de kuraklıktan etkilenecek insanların sayısının da 10 milyonu bulacağı söyleniyordu. 10 milyon insan, Türkiye nüfusunun yaklaşık yedide biri...

Haberlere eşlik eden fotoğrafları görüp de vicdani sızlamayan herhalde kimse yoktur. Doğal olarak insanlar Somali'ye yardım etmeye çalıştılar. Para, gıda, ilaç kampanyaları, cep telefonlarından mesajlar, öksüz kalan çocukları evlat edinme çabaları. Dünya liderleri de Somali için acil alarm durumuna geçtiler.

Kalabalık bir heyetle Somali'ye giden Tayyip Erdoğan ziyareti sırasında gıda paketlerini bizzat kendisi dağıttı. Oysa Erdoğan, iklim felaketine neden olan karbon emisyonlarını en hızlı artıran ülkenin lideriydi.

Somali'de olan ne?

Adaletsizlik ve eşitsizliğin üzerine kurulu sistemin doğurduğu her türlü sorundan bu yoksul ülke zaten yeterince payını almaktaydı. Doğa koşullarının zorluğu da eklenince oralarda yaşayanlar için hayatta kalmak iyice zorlaşmıştı. Bu bölgede kuraklık daha önceleri de yaşanıyordu. Ama kuraklığa bağlı kıtlık, toplu ölümlere yol açacak sıklıkta değildi. 10 yılda bir yaşanan kuraklık, 5 yılda en nihayetinde 2 yılda bir görünmeye başlayınca, geçen yıl ve bu yıl üst üste yağmur yağmayınca "dünyanın en büyük insani felaketi" yani 12 milyon insanı açlığa bağlı toplu ölümlere sürükleyen felaket yaşanmaya başladı. Felaketin tetikleyicisi ise iklim değişikliğinden başka bir şey değildi.

Neden mi iklim değişikliği?

Geçtiğimiz 50 yıl içinde ortalama sıcaklıklar Kenya'da 1, Etiyopya'da 1,3 derece artmış. Mart-Haziran aylarında görülen "uzun yağmurları"nın yağış miktarları ciddi biçimde düşmüş. Sıcaklık artışı azalan yağışların daha çabuk buharlaşmasına bu da kuraklığın artmasına neden oluyor. Bölgede Ekim-Aralık aylarında görülen kısa yağmurların ise şiddeti artmış. Bu artış kuraklığa çözüm oluşturmak bir yana yeni bir felakete yol açıyor. Çok şiddetli

yağışlar toprak tarafından emilemiyor ve sellere neden oluyor.

Somali'de hayvancılık yapan göçebelere, hayvanlarını otlatmak alan bulamıyorlar. Tarım üretimi çok hızlı bir düşüş yaşıyor ve 5 milyon insan açlıkla karşı karşıya. Şimdi ortalığı kasıp kavuran, baş edilemez kuraklığın sonucu insanlar yerlerini yurtlarını terk ediyorlar. Bu göçü yaşamak zorunda kalan insanlara biz "iklim mültecisi" deniyor. Dünyanın en büyük mülteci kampı Dadaab'a (380 bin kişi yaşıyor) yürüyerek otuz beş günde ulaşan bir kadının bu uzun yolculuğa dayanamayan üç çocuğu yolda ölmüş. Ve her gün kampa ulaşmaya çalışan binlerce kişi var.

Sadece Somali değil tüm dünya

Dünyanın her yerinde iklim değişikliğinden kaynaklı -sıcak hava dalgaları, kuraklık, tayfun, seller, vb- felaketler yeterince uzun bir zamandır yaşanmakta. Asıl bu doğal olmayan felaketlerin sorumlularının Somali'ye bir daha dönüp bakmaları gerekiyor. İsrarla, inatla, arsızca, doymak bilmezce sürdürdükleri akıl dışı, mantık dışı, izan

dışı, antidemokratik uygulamalarının sonucudur Somali.

Fosil yakıtlara dayalı, kâr, rekabet, büyüme, kalkınma, daha fazla tüketim, daha fazla sömürüyü içeren kapitalist sistemin sonucudur iklim değişikliği.

Borcunuzu ödemek zorundasınız

ABD'nin Somali için açıkladığı yardım paketinin tutarı 100 milyon dolar. Bu yardım miktarı ile büyük bir cömertlik yaptıklarını düşünüyor olsa gerekiyorlar ki bunu övünerek açıklıyorlar. Türkiye'deki yetkililer de Somali'de yaşanan insanlık trajedisine dikkat çektikleri, gıda ve para yardımında bulunduğu hatta başbakanın "kamp-taki su sorununu çözün" talimatını vermiş olmasından dolayı kendilerini iyi hissediyorlar ve kendileriyle övünüyor. Oysa, sera gazlarının artışına katkıda bulunmayan ama iklim felaketlerinin vurduğu, toplu ölümlere ve göçlere maruz kalan yoksul insanlardan çaldıkları geri ödemekten başka bir şey değil ödeyecek oldukları milyon dolarlar.

Hayırseverlik istemiyoruz! İklim

Z Yayınçılık ve Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti.

■ Sahibi: Arife Köse ■ Sorumlu Yazışmaları Müdürü: Volkan Tamusta ■ Adres: Büyükparmakkapı Sokak, 16/3 Beyoğlu-İstanbul ■ Baskı: Özdemir Matbaası: Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi, C Blok, No: 242 Topkapı, İstanbul - Tel: 0212 577 54 92 ■ Yerel süreli yayın, haftada bir yayınlanır

www.sosyalistisci.org

- 30.000 kişi sıcak hava dalgalarından dolayı öldü (Avrupa, 2003)
- Bin kişi tayfunlar nedeniyle yaşamını yitirdi. (Filipinler, 2004)
- 2.000 kişi Katrina kasırgasında hayatını kaybetti. (ABD, 2005)
- 500.000 kişi tayfandan dolayı evsiz kaldı (Çin, 2006)
- 140.000 kişi Nargis tropikal siklonunda öldü (Myanmar, 2008)
- 20 milyon kişi selden etkilendi (Pakistan, 2010)

değişikliğinin sorumluları borçlarını Somali halkına ve tüm dünyaya ödemek zorundadır.

Korkunç ve çılgın projelerinizi uygulamanıza engel olacağız

Kanada'da çıkarılan katran kumu petrolerini ABD'ye taşıyacak, milyonda 200 parça karbon barındıran, geçtiği yerlerde şimdiden büyük tahribatlara yol açan Keystone XL boru hattı projesi, iklim mücadelesinin tarihindeki en büyük sivil itaatsizlik eyleminin örgütlenmesine neden oldu.

AKP hükümetinin kalkınma hırsına eşlik eden yerli doğal kaynakların (su, kömür, petrol) son damlasına kadar kullanılmasını öngören enerji politikalarına (kömürlü termik santraller, HES'ler, nükleer) yetmez gibi 3. köprü, İstanbul'a yeni kanal projeye gibi çılgın projeler de eşlik etmekte. Türkiye'nin sera gazı salımı 1990 değerlerine göre yüzde 120'nin üzerinde arttı. Türkiye'nin 2020 yılında Avrupa'daki en büyük salıma sahip olan ülke olacağı tahmin ediliyor. Sinop Gerze'de 1200 MW gücündeki termik santral yapımı hem bölgedeki ekosisteme zarar verecek hem de karbon salımları açısından Türkiye'yi 2020 birinci yapacak adamlardan bir tanesidir. Her iki projeye (Keystone ve Gerze'deki termik santral) karşı yerel, bölgesel, ulusal ve hatta uluslararası bir direniş sergileniyor.

Bu yıl uluslararası iklim hareketi 24 Eylül günü, her türlü değişimin mümkün olduğunu göstermek için sokaklarda olacak. Geleceğimizi ve gezegenimizi kendi çıkarları uğruna yok sayanlara değişim istediğimizi; bu değişimi ellerimizle yapmaya hazır olduğumuzu göstereceğiz.

Tunus'taki, Mısır'daki ve Orta Doğu'nun çeşitli yerlerindeki dostlarımız bizlere değişimin çok çabuk gelebildiğini kanıtladılar. Ülkelerinde kapalı durmaktan pas tutmuş her konunun üzerini açtılar. Onlar bizim iklim mücadelemizin ilham kaynakları.

Şimdi iklim değişimine, nükleer santrallara, kömürlü termik santrallara, savaşlara, HES'lere, çılgın projelere, 3. köprüye, türcülüğe, Somali'de yaşanan trajediye, çevre felaketlerine karşı olanların güçlerini sokakta birleştirme zamanı!

Birlikte harekete geçelim! Tüm dünyayla beraber!

24 Eylül'de tüm dünyayla birlikte: Saat 14.00 - Kadıköy - Et-Balık Kurumu önünde buluşalım